

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8627/2023
09.02.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић, Зорице Булајић, Бранислава Босиљковића и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, малолетног ГГ из ..., кога заступа мајка ВВ као законска заступница, ДД, ЂЂ, малолетних ЕЕ и ЖЖ, које заступа мајка ЂЂ као законска заступница и ЕЕ из ..., које све заступа пуномоћник Константин Ранков, адвокат из ..., против тужених ЖЖ и ЗЗ, оба из ..., сада непознатог пребивалишта које заступа привремени заступник Сава Штиклица, адвокат из ... и Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2478/22 од 16.01.2023. године, у седници одржаној 09.02.2024. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2478/22 од 16.01.2023. године у односу на туженог ЗЗ из ..., као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2478/22 од 16.01.2023. године и пресуда Основног суда у Зрењанину П 217/18 од 26.05.2022. године, у односу на туженог ЗЗ и предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2478/22 од 16.01.2023. године, у односу на тужену Републику Србију, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2478/22 од 16.01.2023. године у односу на тужену Републику Србију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П 217/18 од 26.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим је тражено да се тужени обавезу да солидарно исплате сваком од тужилаца појединачно означене новчане износе са каматом од 25.04.2013. године до исплате као и да се тужени обавезу да тужиоцима солидарно накнаде трошкове парничног поступка, као неоснован. Ставом другим изреке, тужиоци су обавезани да туженој Републици Србији накнаде трошкове парничног поступка у износу од 11.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2478/22 од 16.01.2023. године, ставом првим изреке, жалба тужилаца је делимично усвојена, а делимично одбијена и првостепена пресуда укинута у односу на туженог ЖЖ и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновно суђење. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је потврђена у преосталом делу у односу на тужене 33.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили посебну ревизију због погрешне примене материјалног права са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – др Закон), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужилаца у односу на туженог 33, ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужилаца у односу на туженог 33 основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиоци су против Удружења осигураваача Србије – Гарантног фонда водили парницу ради накнаде штете, коју су претрпели у саобраћајној незгоди дана 24.08.2011. године, када је тужени ЖЖ управљајући возилом у власништву туженог 33, у алкохолисаном стању и без возачке дозволе изгубио контролу над возилом, слетео с пута, оборио металну ограду у улици ... број .. у ..., улетео у двориште где су седели тужиоци и нанео им нематеријалну штету. У тој парници донета је пресуда П 996/12 од 25.04.2013. године, којом је делимично усвојен тужбени захтев и тужени обавезан да тужиоцима накнади нематеријалну штету за претрпљени страх у износима од по 60.000,00 динара. Виши суд у Зрењанину је пресудом Гж 416/13 од 11.10.2013. године, делимично преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу, тако што је одбио тужбени захтев тужилаца у целини. Решењем Врховног касационог суда Рев 72/2014 од 06.02.2014. године, ревизија тужилаца изјављена против другостепене пресуде у том поступку је одбачена као недозвољена. У посебној парници тужилац ИИ је остварио право на накнаду нематеријалне штете у односу на тужени Гарантни фонд у предмету П 1842/11 Основног суда у Зрењанину. Поред тога, утврђено је да је правноснажном пресудом кривичног суда, Основног суда у Зрењанину К 949/12 од 24.10.2012. године, овде тужени ЖЖ осуђен на казну затвора

у трајању од 6 месеци за кривично дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 3. у вези става 1. КЗ РС зато што је дана 24.08.2011. године, управљајући неисправним путничким возилом под дејством алкохола, без поседовања дозволе за управљање возилом и без издате саобраћајне дозволе за предметно возило на месту где је био окупљен већи број људи изазвао опасност за њихов живот.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев као неоснован у односу на тужене ЗЗ и ЖЖ, налазећи да је истакнути приговор застарелости потраживања основан применом члана 376. Закона о облигационим односима, док је у односу на тужену Републику Србију тужбени захтев одбијен као неоснован, применом члана 172. тог Закона, јер не постоји основ одговорности тужене за штету, будући да су судови у парници која је претходно вођена за накнаду штете поводом истог животног догађаја одлучивали у складу са законом и у оквиру своје надлежности, па нема неправилног и незаконитог поступања државног органа.

Другостепени суд је прихватио изложено становиште првостепеног суда, у односу на тужену Републику Србију налазећи да не постоји основ одговорности за штету у смислу члана 172. Закона о облигационим односима, јер тужиоци нису доказали да им је у конкретном случају неправилним и незаконитим поступањем државног органа проузрокована штета. У погледу оцене приговора застарелости потраживања, по становишту другостепеног суда тужени ЗЗ, као власник возила којим је проузрокована штета одговара по принципу објективне одговорности у оквиру рокова застарелости који су прописани одредбама члана 376. ЗОО, док се у односу на туженог ЖЖ, који је проузроковао штету кривичним делом и који је осуђен правноснажном пресудом кривичног суда, има применити привилеговани рок застарелости из члана 377. ЗОО, као према одговорном лицу – учиниоцу кривичног дела, па је из наведених разлога првостепена пресуда потврђена у односу на тужене Републику Србију и ЗЗ, а укинута према туженом ЖЖ.

Према члану 377. Закона о облигационим односима (ЗОО) кад је штета проузрокована кривичним делом, а за кривично гоњење је предвиђен дужи рок застарелости, захтев за накнаду штете према одговорном лицу застарева кад истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења. Прекид застаревања кривичног гоњења повлачи за собом и прекид застаревања захтева за накнаду штете. Исто важи и за застој застаревања. С тим у вези, према правном ставу Уставног суда од 7. јула 2011. године, у случају када је штета проузрокована кривичним делом (члан 377. ЗОО), ако је за кривично гоњење предвиђен дужи рок застарелости од рокова прописаних чланом 376. ЗОО, захтев за накнаду штете према сваком одговорном лицу, а не само штетнику, застарева када истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења само ако је правноснажном пресудом утврђено постојање кривичног дела и окривљени оглашен кривим за кривично дело; прекид застаревања кривичног гоњења повлачи за собом и прекид застаревања захтева за накнаду штете; исти рок застарелости кривичног гоњења примењује се ако је кривични поступак обустављен, односно ако се није могао покренути зато што је окривљени умро или је душевно оболео, односно ако постоје друге околности које искључују кривично гоњење и одговорност окривљеног, као што

су амнестија и помиловање; у свим осталим случајевима примењује се општи рок застарелости потраживања из члана 376. ЗОО.

С обзиром на наведено, а имајући у виду да је у конкретном случају штета проузрокована кривичним делом, за које је тужени ЖЖ осуђен правноснажном пресудом кривичног суда, то се привилеговани рок застарелости из члана 377. ЗОО примењује према сваком одговорном лицу, а не само према штетнику – учиниоцу кривичног дела, па тако и према туженом 33, као власнику возила којим је проузрокована штета. Због погрешног правног становишта чињенично стање је остало непотпуно утврђено у односу на туженог 33, јер нису утврђене све битне чињенице за одлучивање о основаности тужбеног захтева, па је Врховни суд укинуо нижестепене пресуде у односу на овог туженог и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

У односу на тужену Републику Србију, Врховни суд је оценио да у конкретном случају нису испуњени законски услови за одлучивање о ревизији тужилаца као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. став 1. ЗПП. Имајући у виду врсту спора и садржину тражене судске заштите, начин пресуђења и разлоге које су нижестепени судови дали за своје одлуке, у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или правних питања у интересу равноправности грађана. Образложење побијане пресуде је у складу са постојећом судском праксом у тумачењу и примени материјалног права из члана 172. Закона о облигационим односима, чија примена зависи од утврђеног чињеничног стања у сваком конкретном случају и које се у поступку по ревизији не може оспоравати на основу члана 407. став 2. ЗПП. На основу члана 404. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Оцењујући дозвољеност ревизије у наведеном делу на основу члана 410. став 2. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија недозвољена.

Према члану 403. став 3. ЗПП, ревизија није дозвољена у имовинскиправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој парници поднета је 23.02.2018. године, а вредност предмета спора за сваког од тужилаца (који нису јединствени супарничари) очигледно не прелази прописани ревизијски цензус.

Како се у конкретном случају ради о имовинско-правном спору који се односи на новчано потраживање накнаде штете, у коме вредност предмета спора побијаног дела очигледно не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то је ревизија тужилаца недозвољена.

На основу члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић